

SZÍV ERNŐ

Maribori kislejtés

Ez például Mariborban történt, lalala. Egy csendes, keveset akaró, szélsőségekkel talán nem is bíró város, van egy négyszáz éves szőlőtőkéje, vonul a Dráva a combjai között. És öltözködik, már a tükör előtt billeg a november, aztán vért mázol a parti fákra. Akar lenni már a dér, de még nem tud fölcsillanni. Sok helyen sülnek a húsok, és reszelik a káposztát, és hintik a rukkolát. Vittek engem ebben a városban ide és oda, és aztán magam is elkerültem egy álmos piacra. Ilyen szenttelen kereskedelmi eseményt még nem láttam. A vár tövében zajlott a színek és a növényi testek kiállítása, zöld, piros, sárga, zöld, passzé. Csak akkor jó egy piac, ha van benne szenvedély, nem? De akkor elvitt a vendéglátóm, a nagynevetős Jutka az egyetemi menzára. És ott, az ebéidő forgatagában láttam bizony sok, sok arcot, kereket, pirosposzsgást, durvát, kellemeset, erőset, magabízót, illetlent, szépet, szomorút, vadat, koravént, álmodozót, máris rögeszmést. Mind fiatal arc volt, a minap kanyarították ki őket a reggeli ég kékjéből, a park őszi színeiből, a didergő napsárgából. Piac volt ez is, arcok piaca, a sors piaca, a remény piaca, szabadaba. Nagyon fiatal arcok, szállnak, ringlispílt játszanak. Húszéves arcok és tekintetek, hercegnők és fejedelmek mozdulatai, kadétek és baroneszek. Csipkedik a húst, a rákot, a brokkolit, beszélnek, szívják a cigarettát kint, még a homlokuk fölé emelkedik a kéz, ahogy a lázas szájjal magyarul beszélnek, és dehogyan fájnak föl a novemberi nyirkos szívgárgásban. S ahogy néztem, ahogy figyeltem, egyszerre megsajnáltam őket. Ferdén vág át a lelken az idő, mint egy hentes bárdja. A sajnálat! És máskor is éreztem már ilyet, az az igazság. Budapesten, Szegeden, sokfelé. Fájtak nekem tegnap és tegnapelőtt is már a fiatalok, az önfeledtségük, fájtak a könnyen elhadart szavaik, a magabizásuk, a gyanútlanosságuk. Ezek itt szlovén gyerekek voltak. Tegnap szegedi gyerekek voltak. Meg budapesti, berlini, bukaresti gyerekek. Azért sajnáltam őket, mert arra gondoltam, hogy nem úgy lesz. Nem úgy lesz ahogy akarják. Nem úgy lesz, ahogy tervezik. Ahogy szeretnék. Ahogy kisakkozták, ahogy pontokba szedték, felépítették, kis vonalas füzetbe előre rajzolták. Máshogy lesz velük is az élet. Egészen máshogy lesz a kert, a ház, a személyi birodalom! Mennyi kanyar, tévút, útvesztő, leragadás, kidőlés lesz. Rá fognak jönni, hogy valamit persze lehet csinálni, de alapvetően mégse lehet megcsinálni. Ők is el fogják rontani. Nekik is az alkalmazkodás lesz majd a legnagyobb kincsük. Rájuk is felhők, szelek, ködök várnak. Velük is elromlik majd mennyi minden, pénz, test, lélek. Ezt sajnáltam, hahogy nézegettem a délidei lobogásukat. És nagyon sajnáltam őket. Pedig nyilván csak magamat sajnáltam. Talán csak azt sajnáltam, hogy én már nem tudom elrontani úgy, ahogyan ők fogják.